

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 20247/2023
11.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца Града Краљева, кога заступа Градско правобранилаштво Града Краљева, против туженог АА из ..., чији је пуномоћник у поступку по ревизији Миломир Јовановић, адвокат из ..., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 783/23 од 16.03.2023. године, у седници одржаној 11.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 783/23 од 16.03.2023. године, у обавезујућем делу.

Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву П 512/22 од 15.12.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезе да му на име стицања без основа исплати 513.104,63 динара са законском затезном каматом од 19.08.2016. године до исплате. Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 783/23 од 16.03.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда, тако што је усвојен тужбени захтев и тужени је обавезан да тужиоцу на име стицања без основа исплати 513.104,63 динара са затезном каматом од 04.05.2022. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да се тужени обавезе да му на досуђен износ из става првог изреке, досуди законску затезну камату од 19.08.2016. године до 04.05.2022. године. Ставом трећим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкова парничног од 58.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности одлуке о трошковима до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно утврђеног чињеничног стања.

Врховни суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11... 10/ 23 – други закон), па је нашао да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, док се на друге битне повреде одредаба парничног поступка ревизијом туженог одређено не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, овде тужени АА исходовао је у својству тужиоца пресуду Апелационог суда у Крагујевцу Гж 55/16 од 09.05.2016. године, којом је укинута пресуда Основног суда у Краљеву П 776/14 од 29.01.2015. године (став први изреке); обавезан тужени Град Краљево као корисник кат. парцеле бр. .. КО Краљево да му исплати исплати износ од 744.000,00 динара са законском затезном каматом од 29.01.2015. године до исплате, док је одбијен већи део тужбеног захтева од досуђеног, односно за износ од још 685.472,00 динара са законском затезном каматом од 12.01.2011. године, као и на име затезне камате на досуђени износ од 744.000,00 динара за период од 12.01.2011. године до 29.01.2015. године (ставом другим изреке); одбијен захтев тужиоца према туженом Дирекцији за планирање и изградњу Краљево ПО Краљево да се обавезе да солидарно са туженим Градом Краљево исплати утужени износ (став трећи изреке); обавезан тужени Град Краљево да тужиоцу АА плати трошкове парничног поступка од 313.440,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности до исплате (став четврти изреке). У том поступку, тужиоца АА заступао је у својству пуномоћника ББ, адвокат из

По правноснажном окончању парнице П 776/14, овде тужени АА дао је адвокату ББ специјално пуномоћје (оверено под Ов. бр. 11564/16 од 11.08.2016. године), којим га је овластио да по пресуди Апелационог суда у Крагујевцу Гж 55/16 од 09.05.2016. године наплати од Града Краљева трошкове парничног поступка од 313.440,00 динара са затезном каматом и 15% главног дуга са затезном каматом од 29.01.2015. године до коначне исплате (на име награде за рад адвоката) на текући рачун овог адвоката. Поступајући по пресуди Апелационог суда у Крагујевцу Гж 55/16 од 09.05.2016. године, овде тужилац Град Краљево је 19.08.2016. године уплатио адвокату ББ на његов текући рачун укупно 513.104,63 динара (на основу специјалног пуномоћја Ов. бр. 11564/16 од 11.08.2016. године и захтева адвоката ББ упућеном Градском правобранилаштву Града Краљева).

Пресудом Врховног касационог суда Рев 987/2017 од 16.05.2018. године, ставом првим изреке, усвојена је ревизија туженог Града Краљева, а овде тужиоца, тако што је преиначена пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 55/16 од 09.05.2016. године у ставу другом изреке и одбијен је тужбени захтев тужиоца АА којим је тражио да се обавезе тужени Град Краљево, као корисник кат. парцеле бр. .. КО Краљево да му исплати 744.000,00 динара са законском затезном каматом од 29.01.2015. године до исплате, док је ставом другим изреке одлучено да свака странка сноси своје трошкове, са образложењем да тужени Град Краљево није тражио накнаду трошкова спора иако би му припадали с обзиром на успех, па је на основу члана 165. у вези чланова 153. и 154. ЗПП одлучио да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Након доношења пресуде Врховног касационог суда Рев 987/2017 од 16.05.2018. године, тужилац Град Краљево исходовао је пресуду Основног суда у Краљеву П 1212/2018 од 21.07.2021. године којом је, ставом првим изреке, тужени АА обавезан да

тужиоцу на име стицања без основа исплати 763.427,83 динара са законском затезном каматом од 08.10.2018. године; ставом другим изреке, обавезан је тужени ББ да тужиоцу на име стицања без основа исплати 199.664,63 динара са законском затезном каматом од 08.10.2018. године до исплате; ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да му тужени ББ плати преосталих 313.440,00 динара са законском затезном каматом од 19.08.2016. године и тужбени захтев тужиоца којим је тражио да му тужени на износе досуђене у ставовима првом и другом изреке плате законску затезну камату од 19.08.2016. године до 08.10.2018. године; ставом четвртим изреке, тужени су обавезани да тужиоцу накнаде трошкове поступка од укупно 73.406,25 динара и то: тужени АА од 57.990,93 динара, а тужени ББ од 15.415,31 динара све са законском затезном каматом од дана извршности одлуке о трошковима до исплате.

Решењем Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3064/21 од 24.02.2022. године, укинута је пресуда Основног суда у Краљеву П 1212/2018 од 21.07.2021. године у ставу другом и делу става четвртог изреке (којим је одлучено о трошковима поступка за туженог ББ) и предмет у укинutom делу враћен је првостепеном суду на поновно суђење. Решењем Основног суда у Краљеву П 254/22 од 15.04.2022. године, ставом првим изреке, утврђено је да је повучена тужба тужиоца Града Краљева против туженог ББ ради стицања без основа; ставом другим изреке, тужилац је обавезан да овом туженом накнади трошкове парничног поступка од 148.010,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности одлуке о трошковима до исплате; ставом трећим изреке, одбачен је као недозвољен захтев тужиоца да му тужени АА накнади трошкове поступка од 15.415,31 динара, са законском затезном каматом од 21.07.2021. године до исплате.

Оценом налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке утврђено је да утужени износ од 513.104,63 динара чине износи и то: 313.440,00 динара на име трошкова парничног поступка, 111.600,00 динара на име 15% од главног дуга тужиоца и 88.064,63 динара на име затезне камате (од чега камата од 64.947,66 динара на трошкове парничног поступка и камата од 23.116,97 динара на главни дуг).

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев, налазећи да нема места примени члана 210. Закона о облигационим односима. Оценио је као основан приговор недостатка пасивне легитимације на страни туженог, закључивши да није у материјално-правном односу са тужиоцем, јер се исплатом износа од 513.104,63 динара адвокату ББ (пуномоћнику туженог АА у поступку Основног суда у Краљеву П 776/14, односно у поступку Апелационог суда у Крагујевцу Гж 55/16) од стране овде тужиоца Града Краљева овде тужени није неосновано обогатио на рачун тужиоца.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду, тако што је усвојио тужбени захтев и досудио тужиоцу потраживан износ 513.104,63 динара, са припадајућом законском затезном каматом, спозивом на одредбе чланова 210. став 2. и 214. ЗОО. Закључио је да је отпао основ по коме је извршена исплата утуженог износа од 513.104,63 динара, а код чињенице да је тужилац Града Краљева испунио своју обавезу према туженом АА по пресуди Апелационог суда у Крагујевцу Гж 55/16 од 09.05.2016. године исплатом наведеног износа, а која је пресудом Врховног касационог суда Рев 987/2017 од 16.05.2018. године преиначена и одбијен тужбени захтев овде туженог. Додатна аргументација другостепеног суда је да, чињеница да је

адвокат ББ предузео радње у име и за рачун властодавца АА, овде туженог, по основу овереног пуномоћја, у смислу одредбе члана 89. ЗОО којом је прописано да је пуномоћје овлашћење за заступање које властодавац правним послом даје пуномоћнику (став 1) да постојање и обим пуномоћја су независни од правног односа на чијој је подлози пуномоћје дато (став 2), промена која настаје у правном односу из кога је проистекло пуномоћје не делује према трећем лицу односно пуномоћнику,

По оцени Врховног суда одлука другостепеног суда заснована је на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 210. Закона о облигационим односима - ЗОО прописано је да кад је неки део имовине једног лица прешао на било који начин у имовину неког другог лица, а тај прелаз нема свој основ у неком правном послу или у закону, стицалац је дужан да га врати, а кад то није могуће – да накнади вредност постигнутих користи (став 1), да обавеза враћања, односно накнаде вредности настаје и кад се нешто прими с обзиром на основ који се није остварио или који је касније отпао (став 2.). Обим враћања прописан је одредбом члана 214. истог закона тако што кад се враћа оно што је стечено без основа, морају се вратити плодови и платити затезна камата и то, ако је стицалац несавестан, од дана стицања, а иначе од дана подношења захтева.

Сагласно наведеном, за примену института стицање без основа, потребно је да постоји умањење имовине повериоца и увећање имовине дужника за које не постоји правни основ, односно за које је правни основ касније отпао. У конкретном случају, тужени је од тужиоца примио износ од 513.104,63 динара, на основу испуњења тужиоцеве обавезе по пресуди Апелационог суда у Крагујевцу Гж 55/16 од 09.05.2016. године, која је пресудом Врховног касационог суда Рев 987/2017 од 16.05.2018. године преиначена одбијањем тужбеног захтева, овде туженог (тужиоца у тој парници) за исплату новчаног износа ближе наведеног у изреци другостепене пресуде. Имајући у виду наведено, утужени износ од 513.104,63 динара (који чини: 313.440,00 динара на име трошкова парничног поступка, 111.600,00 динара на име 15% од главног дуга тужиоца и 88.064,63 динара на име затезне камате - камата од 64.947,66 динара на трошкове парничног поступка и камата од 23.116,97 динара на главни дуг), тужени је од тужиоца примио по основу који је накнадно отпао, па је тужени дужан да тужиоцу тај износ врати са припадајућом каматом.

Неосновани су наводи ревизије, да тужилац није доказао да је имовина туженог увећана на рачун имовине тужиоца за утужени износ. Наиме, како из чињеничног утврђења произилази да је тужилац 19.08.2016. године уплатио пуномоћнику туженог - адвокату ББ на његов текући рачун 513.104,63 динара, по основу пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 55/16 од 09.05.2016. године, а на основу специјалног пуномоћја Ов. бр. 11564/16 од 11.08.2016. године (које је овде тужени дао свом адвокату) и захтева адвоката ББ упућеном Градском правобранилаштву Града Краљева, извршавајући своју обавезу према тужиоцу у тој парници, а овде туженом, то је по оцени Врховног суда другостепени суд правилном применом материјалног права закључио да промена која настаје у правном односу из кога је проистекло пуномоћје не делује према трећем лицу односно пуномоћнику, а код чињенице да је адвокат предузео радње у име и за рачун властодавца у тој парници, а овде туженог АА по основу овереног пуномоћја.

Поред тога, неосновани су наводи ревизије да је одлуком Врховног касационог суда преиначена пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 55/16 од 09.05.2016. године само у ставу другом изреке који се односи на главно потраживање, док није преиначена пресуда у погледу трошкова поступка, јер тужени у тој парници Град Краљево није уложио ревизију на део одлуке којим је одлучено о трошковима поступка (став четврти изреке). Наиме, против наведене другостепене пресуде ревизију је изјавио тужени Град Краљево побијајући је у ставовима другом, трећем и четвртном изреке. Пресудом Врховног касационог суда Рев 987/2017 од 16.05.2018. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 55/16 од 09.05.2016. године у ставу другом изреке и одбијен је тужбени захтев тужиоца АА којим је тражио да се обавезе тужени Град Краљево, као корисник кп.бр. .. КО Краљево да му исплати 744.000,00 динара са затезном каматом почев од 29.01.2015. године до исплате. У том спору, тужени Град Краљево је изјавио ревизију и против става четвртог изреке другостепене пресуде (којим је тужени Град Краљево обавезан да тужиоцу АА плати трошкове парничног поступка од 313.440,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности до исплате), а пресудом Врховног касационог суда преиначена је другостепена пресуда и одбијен тужбени захтев и одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка. Из образложења ревизијске пресуде произилази да првотужени (Град Краљево) није тражио накнаду трошкова спора иако би му припадали с обзиром на успех и одлучио је да свака странка сноси своје трошкове поступка. Врховни касациони суд је одлучио да свака странка сноси своје трошкове поступка, с обзиром на то да Град Краљево у ревизији (коју је изјавио побијајући другостепену пресуду, између осталог, и у ставу четвртном изреке) и са којом је успео у поступку није тражио да му овде тужени накнади трошкове поступка, па како је пропустио да тражи трошкове то није одлучено да му овде тужени, као странка која је изгубила парницу накнади трошкове целог поступка, због чега су неосновани наводи ревизије да је другостепена пресуда у ставу четвртном изреке и даље на правној снази и да се тужени није неосновно обогатио. Имајући у виду наведено, правилно је другостепени суд применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду, усвојио тужбени захтев и обавезао туженог да тужиоцу исплати 513.104,63 динара са припадајућом каматом.

Из напред изнетих разлога, Врховни суд је на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић